

ULIK MAYANG

WARISAN TERENGGANU
HERITAGE OF TERENGGANU

Noraien Mansor

9595
R

ULIK MAYANG

WARISAN TERENGGANU

HERITAGE OF TERENGGANU

Noraien Mansor

PUSTAKA PERDANA

1014072

Penerbit UMT
Universiti Malaysia Terengganu
21030 Kuala Nerus
Terengganu
2017

Ulik Mayang Warisan Terengganu

Cetakan Pertama 2017

Cetakan Kedua 2018

Hak Cipta Terpelihara © 2017. Tidak dibenarkan mengeluarkan mana-mana bahagian artikel, ilustrasi dan isi kandungan buku ini dalam apa juga bentuk dan dengan apa cara sekalipun sama ada secara elektronik, fotokopi, mekanik, rakaman, atau cara lain sebelum mendapat izin bertulis daripada Pengarah, Penerbit UMT, Universiti Malaysia Terengganu, 21030 Kuala Nerus, Terengganu, Malaysia.

© 2017 All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Director, Penerbit UMT, Universiti Malaysia Terengganu, 21030 Kuala Nerus, Terengganu, Malaysia.

Diterbitkan oleh / Published in Malaysia by

Penerbit UMT,
Universiti Malaysia Terengganu,
21030 Kuala Nerus,
Terengganu, Malaysia.

<http://penerbit.umt.edu.my>

E-mel: penerbitumt@umt.edu.my

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Noraien Mansor, Dato' Prof. Madya Dr., 1960-

ULIK MAYANG : WARISAN TERENGGANU / Noraien Mansor.

ISBN 978-967-2134-09-1

1. Folk music--Malaysia--Terengganu.
2. Folks songs, Malay--Malaysia--Terengganu.
3. Musical instruments--Malaysia--Terengganu

I. Judul

78162009595

Set in Myriad Pro

Reka bentuk: Penerbit UMT

Reka letak: Penerbit UMT

Dicetak oleh:

Percetakan Nasional Malaysia Berhad

Jalan Sultam Mohamad

21100 Kuala Terengganu

Terengganu Darul Iman

Ahli Jawatankuasa:

Nazarudin Othman

Mohd Fadli Abdullah

Rabil Sitta Abdul Rahman

Azeeha Ibrahim

793.319595

NOR

Kandungan Contents

Asal Usul Ulik Mayang <i>Origins of Ulik Mayang</i>	13
Konsep dan Bentuk Tarian <i>Dance Concept and Form</i>	25
Lagu <i>Song</i>	37
Peralatan dan Pakaian <i>Equipment and Costume</i>	49
Mitos dan Kepercayaan <i>Myths and Beliefs</i>	59
Tokoh <i>Ulik Mayang Personalities</i>	71
Penutup Bicara <i>Closing</i>	87

Senlas Bicara

Bismillahirrahmanirrahim,

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh, Salam Sejahtera, Salam 1Malaysia dan Salam Negaraku.

Setinggi tahniah kepada Dato' Prof. Madya Dr. Noraien Mansor, yang telah berjaya menerbitkan buku **Ulik Mayang Warisan Terengganu**. Saya merasa gembira kerana adanya usaha untuk mendokumentasikan warisan budaya negeri Terengganu yang wajar dirakamkan untuk tatapan dan kajian masyarakat dan generasi akan datang.

Penerbitan buku **Ulik Mayang Warisan Terengganu** dilihat mampu untuk meletakkan nama Terengganu di kanvas global serta menarik minat warga dunia untuk mengintai kehebatan negeri Terengganu. Saya yakin ini akan membantu mempertingkatkan industri pelancongan negeri Terengganu khususnya dan negara Malaysia amnya.

Adalah menjadi harapan saya untuk melihat usaha-usaha penerbitan seperti ini diteruskan dengan lebih gigih dan aktif lagi serta menjadi wadah dan pemangkin untuk kita melahirkan lebih banyak penerbitan berkualiti tinggi untuk diketengahkan di peringkat kebangsaan dan juga antarabangsa. Semoga dengan penerbitan buku ini, seluruh rakyat negeri Terengganu khususnya dan warga Malaysia amnya akan terus mempunyai komitmen yang tinggi dan senantiasa teruja untuk berusaha menjadikan Malaysia sebuah negara yang cemerlang dan gemilang demi bangsa, agama dan negara.

Sekian, wassalam.

Dato' Seri Haji Ahmad Razif Abd Rahman
MENTERI BESAR TERENGGANU

Bismillahirrahmanirrahim,

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh, Salam 1Malaysia and greetings.

*I would like to convey my congratulations to Dato' Assoc. Prof. Dr. Noraien Mansor for her success in publishing this book, **Ulik Mayang Warisan Terengganu**. I am pleased that there is effort to document the cultural heritage of Terengganu which should be recorded for the benefit and knowledge of the community and future generations.*

*The publication of **Ulik Mayang Warisan Terengganu** will help put Terengganu's name out on the global canvas and attract people from all over the world to come and check out Terengganu's attractions. I believe this will help boost the tourism industry of Terengganu in particular and Malaysia as a whole.*

It is my hope that such publishing efforts will continue to flourish and persist, which in turn will serve as a platform and catalyst for the production of even better quality publications for national and international consumption. With the publication of this book, may the people of Terengganu in particular, and Malaysians as a whole, continue to possess the necessary commitment and drive to achieve excellence and glory for the community, religion and country.

Wassalam.

Dato' Seri Haji Ahmad Razif Abd Rahman
CHIEF MINISTER OF TERENGGANU

Secangkir Kata

Dengan nama Allah Yang Maha Pengasih dan Maha Penyayang,

Syukur Alhamdulillah, dipanjatkan kesyukuran yang tidak terhingga ke hadrat Allah SWT di atas limpah kurnia-Nya memberikan saya kekuatan dan keupayaan untuk menyempurnakan buku **Ulik Mayang Warisan Terengganu**. Negeri Terengganu terkenal dengan warisan budaya yang unik dan menarik yang mampu diketengahkan ke peringkat global. Bertepatan dengan hasrat kerajaan negeri untuk memperhebatkan bidang industri pelancongan, justeru penerbitan buku ini dilihat mampu dimanfaatkan sebagai medium untuk mengantarabangsakan warisan budaya negeri Terengganu.

Secara keseluruhannya, buku ini memfokuskan kepada sejarah dan legenda Ulik Mayang di samping memperincikan konsep dan bentuk tarian tersebut. Lagu Ulik Mayang, peralatan dan pakaian yang digunakan untuk tarian ini juga dipaparkan. Tarian Ulik Mayang yang kaya dengan mitos dan kepercayaan juga dirungkaikan, malah tokoh-tokoh yang terlibat dengan tarian ini ditemu bual untuk pendokumentasian fakta.

Tiada kata seindah bicara, hanya kalungan jutaan terima kasih atas keizinan dan sokongan padu kerajaan negeri Terengganu di bawah kepimpinan YAB Dato' Seri Haji Ahmad Razif Abd Rahman, Menteri Besar Terengganu dan pihak pengurusan tertinggi Universiti Malaysia Terengganu dalam penerbitan buku ini. Kerjasama erat Krew Penerbit UMT amat saya hargai dan sanjungi dalam menjayakan penerbitan buku ini.

Harapan saya agar buku yang bersejarah ini dapat dijadikan panduan dan rujukan khusus bukan sahaja untuk rakyat Terengganu dan Malaysia malah untuk tatapan warga dunia mengenali **Ulik Mayang Warisan Terengganu** dengan lebih dekat lagi.

Dato' Prof. Madya Dr. Noraien Mansor

In the name of Allah, Most Gracious, Most Merciful,

*Praise be to Allah SWT for with His grace and blessings, I had been able to gather the strength and ability to complete this book, **Ulik Mayang Warisan Terengganu**. The state of Terengganu is famous for its unique and attractive cultural heritage that can be featured globally. In line with the state government's aspiration to elevate its tourism industry, the publication of this book can be used as a medium to internationalise Terengganu's cultural heritage.*

Overall, this book focuses on the history and legend of Ulik Mayang, apart from detailing the concept and form of the dance. The Ulik Mayang song, equipment and costumes used for this dance are also featured in the book. The Ulik Mayang dance which is rich in myths and beliefs is also highlighted and the personalities involved in the dance were interviewed for factual documentation.

I would like to record my deepest appreciation and thanks to the Terengganu State Government under the leadership of Dato' Seri Haji Ahmad Razif Abd. Rahman, the Chief Minister and the top management of Universiti Malaysia Terengganu (UMT) for their support in the publication of this book. I am grateful to the crew of Penerbit UMT for their assistance and co-operation in the publication of this book.

I hope that this book is used as a guide and special reference not only for the people of Terengganu and Malaysia but also people from around the world.

Dato' Assoc. Prof. Dr. Noraien Mansor

ULIK MAYANG

WARISAN TERENGGANU
HERITAGE OF TERENGGANU

*Tuan puteri berbaju serong
Tuan puteri bersanggol sendeng
Tuan puteri bersubang gading
Tuan puteri berselendang kuning
Umbuk mayang diumbuk
Umbuk dengan jala jemala
Nok ulik mayang diulik
Ulik dengan tuannya puteri*

*Ku tahu asal usul mu
Yang laut balik ke laut
Yang darat balik ke darat
Nasi berwarna hamba sembahkan
Umbuk mayang ku umbuk
Umbuk dengan jala jemala
Pulih mayang ku pulih
Pulih balik sedia kala*

PENERBIT UMT
UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU (UMT)
21030 KUALA NERUS
TERENGGANU DARUL IMAN
E-mel: penerbitumt@umt.edu.my

ISBN 978-967-2134-09-1

9 789672 134091

